

Subsidiëren vrijwilligersorganisaties

Aanvulling op de toelichting voor vrijwilligersorganisaties in Edam-Volendam d.d. 9 november 2016

Op 1 januari 2016 is door de fusie van de gemeenten Zeevang en Edam-Volendam een nieuwe gemeente ontstaan. Die nieuwe gemeente dient het bestaande beleid en de bestaande verordeningen uit de oude gemeenten te harmoniseren. In het kader van de subsidieverstrekkingen houdt dit in, dat er éénduidig subsidiebeleid moet komen voor de hele gemeente, gebaseerd op één subsidieverordening. Dat dit belangrijk is blijkt wel uit het verschillende subsidiebeleid dat de voormalige gemeenten hanteerden naar vrijwilligersorganisaties, en dan worden vooral sportverenigingen en verenigingen voor kunst & cultuur bedoeld: in Zeevang was dat heel sober, met een kleine bijdrage voor een beperkt aantal activiteiten, in Edam-Volendam was dat heel ruim, met als grondslag het aantal (jeugd)leden. Deze zeer verschillende benaderingen bij elkaar brengen, dat was de uitdaging.

Overigens is subsidiebeleid maar één middel voor de gemeente om verenigingen te ondersteunen bij hun activiteiten. Naast het verstrekken van subsidies geeft de gemeente namelijk accommodaties in gebruik én biedt zij verschillende faciliteiten.

Uitwerking

In de uitwerking van de harmonisatie van het subsidiebeleid waren twee uitgangspunten leidend: het nieuwe beleid moet zo veel mogelijk aansluiten op het bestaande beleid én de beschikbare budgetten staan vast. Dit laatste betekent dat de harmonisatie niet leidt tot een bezuiniging op subsidies, maar omdat er ook géén uitbreiding van die subsidiebudgetten is, kan er toch sprake zijn van een verschraling. Dit omdat er aanmerkelijk meer verenigingen een beroep kunnen doen op het beschikbare geld (namelijk alle verenigingen uit de oude gemeente Zeevang). Uit deze korte beschouwing blijkt dat de harmonisatie van het subsidiebeleid in ieder geval de verenigingen in de voormalige gemeente Edam-Volendam kan raken.

Hier komt bij dat gelijk met de voorbereiding naar de nieuwe gemeente, de rekenkamer onderzoek deed in zowel de gemeente Zeevang als de gemeente Edam-Volendam naar het subsidiebeleid en de uitvoering daarvan. De Gemeenteraad van (de nieuwe) gemeente Edam-Volendam heeft alle aanbevelingen uit het onderzoek overgenomen, het spreekt dan ook voor zich dat de uitkomsten van dit onderzoek in het nieuwe beleid en de verordening zijn verwerkt. Hiervan zijn voor de ontvangers van belang (1) de doelmatigheid of transparantie van de subsidie-uitgaven, bij subsidies gaat het immers altijd om de besteding van publieke gelden, maar vooral (2) de effectiviteit van subsidies, wat leveren de verstrekte subsidies op voor de gemeente, hoe dragen de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt bij aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen?

Om dit te verduidelijken formuleert de rekenkamercommissie zes randvoorwaarden, waaraan (zoveel mogelijk) moet worden voldaan:

1. Beoogde beleidsdoelen zijn specifiek en meetbaar.
2. Afgesproken prestaties en/of activiteiten zijn specifiek en meetbaar.
3. Er is een relatie gelegd tussen de te leveren prestaties en de beoogde doelen.
4. Door de subsidieontvangende organisatie wordt in de verantwoording van elk afgesproken beleidsdoel aangegeven in welke mate deze gerealiseerd zijn.
5. Door de subsidieontvangende organisatie wordt in de verantwoording van elk afgesproken activiteit/prestatie aangegeven in welke mate deze gerealiseerd zijn.

6. Indien mogelijk heeft een subsidie de vorm van een outcomesubsidie.

Wat betekent dit nu voor u, als ontvanger van subsidie in de gemeente Edam-Volendam? Het algemene subsidiekader wordt gevormd door de gemeentelijke beleidsdoelen. In de toekomst komen nog slechts concrete activiteiten voor subsidie in aanmerking, wanneer die activiteiten bijdragen aan de realisatie van gemeentelijke doelen.

Draagt uw organisatie, uw vereniging met bepaalde activiteiten aantoonbaar bij aan de realisatie van gemeentelijke doelen, dan kunt u daarvoor subsidie ontvangen. Die doelen zijn veelal afgeleid van leefbaarheid in de verschillende kernen of het bevorderen van de sociale cohesie in die kernen. Voorbeelden van activiteiten zijn lastiger te geven. U kunt specifieke acties en activiteiten ontwikkelen, u kunt het ook dichterbij huis houden door te kijken wat u *nu* al doet: zo verzorgt een muziekvereniging repetities en optredens, treedt naar buiten op Koningsdag. Kunt u dat zo verwoorden dat duidelijk is dat u bijdraagt aan gemeentelijke doelen? Dan kunt u voor subsidie in aanmerking komen.

In de subsidieverordening komen de doelen en prestaties in drie fasen aan de orde:

- (1) Artikel 6 gaat over de inhoud van de subsidieaanvraag. U, als aanvrager, dient aan te geven welke prestaties of doelen worden beoogd, en welke bijdrage u hiermee levert aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Want voor al het uit te geven geld geldt: het moet worden ingezet om gemeentelijke beleidsdoelstellingen (mede) te realiseren!
- (2) In de aansluitende verleningsbeschikking (artikel 15) legt het college vast welke activiteiten die u of uw organisatie uitvoert worden gesubsidieerd, welke concrete prestatie u moet leveren en welke resultaten daarmee worden beoogd.
- (3) U als subsidieontvanger legt vervolgens conform artikel 18 verantwoording af over de uitgevoerde activiteiten en de daarmee gerealiseerde doelen. Op basis van die verantwoording stelt het college de subsidie vast.

Invulling van het nieuwe beleid

Het nieuwe beleid – subsidie is mogelijk voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de doelen van de gemeente – is direct ingevoerd. Daarmee bestaat een subsidie op basis van het aantal leden niet meer. Tegelijkertijd is besloten tot overgangsrecht met een zogenaamde ‘zachte (financiële) landing’ van het nieuwe beleid. Organisaties die in 2016 subsidie kregen op basis van het aantal leden vallen onder dit overgangsrecht. De uitwerking hiervan is dat de subsidie in 2017 ten hoogste gelijk is aan de subsidie in 2016, en dat die subsidie vanaf 2018 in vier jaar wordt afgebouwd, met een jaarlijkse korting van 20%.

Met deze geleidelijke afbouw van subsidies wordt het nieuwe beleid even geleidelijk ingevoerd: in 2017 is er maar beperkt geld beschikbaar ter subsidiëring van specifieke activiteiten, vanaf 2018 komt daar jaarlijks 20% van het budget voor ledensubsidies bij. Eerst in 2022 is het volledige budget voor ondersteuning van sportverenigingen en verenigingen voor kunst & cultuur beschikbaar voor die activiteiten die bijdragen aan de realisatie van gemeentelijke doelen.

Samenvattend

Wat is vanaf nu subsidiabel? Dat zijn activiteiten die bijdragen aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen. Niet de vereniging staat centraal, maar de doelen die gemeente nastreeft. Voor u als ontvanger van subsidie betekent dat u anders moet denken: wat doet u nu concreet, hoe draagt u bij aan gemeentelijke doelen? De gemeente zal haar doelen duidelijk moeten benoemen en dat ook moeten communiceren.

Het komt erop neer dat er heel veel mogelijk is, maar dat u daar wel iets voor moet doen. Het jaar 2017 geldt als omslagjaar, en vanaf dat moment wordt u opgeroepen vooruit te denken, creatief te zijn en waar nodig of gewenst de gemeente te gebruiken.

Mocht u nog vragen hebben, neem dan contact op met Sandra Erb, subsidiecoördinator van de gemeente Edam-Volendam. U bereikt haar per mail, s.erb@edam-volendam.nl, of per telefoon 14 0299.